

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Z. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o emeryturę górniczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 października 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 16 października 2019 r., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 8 listopada 2018 r. i oddalił odwołanie Z. B. od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do emerytury górniczej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

W ocenie autora skargi, w orzecznictwie sądów apelacji [...] rozbieżności wywołuje przepis art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887, dalej ustawa emerytalna), albowiem nie wiadomo czy zawarte w tym przepisie pojęcie pracy przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych obejmuje pracę operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce – podnośnika (podestu ruchomego) służącego do prac naprawczych, bieżącej konserwacji agregatów urządzeń wydobywczych na odkrywce. Istotne pozostaje, że ustawa emerytalna – wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego – nie zawiera wymogu, że warunkiem zaliczenia czynności do pracy górniczej jest ich bezpośredni związek z urabianiem kopalin, ładowaniem urobku, a pracą górniczą nie jest praca operatora podnośnika montażowego.

Dalej skarżący podniósł, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum* skargi, pozbawiając jednocześnie skarżącego prawa do emerytury górniczej, mimo że inni pracownicy nabyli prawo do emerytury, wykonując identyczną pracę jak skarżący.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego kosztów w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisu wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądowym (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga dookreślenia nie tylko spornego przepisu, ale również wskazania na czym polegają poważne wątpliwości związane z jego stosowaniem (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Przenosząc powyższe zasady na grunt przedmiotowej sprawy, to skarżący nie sprostął omówionym założeniom. Wątpliwości nie może przecież zamykać samo przytoczenie kilku orzeczeń sądów powszechnych, a zupełne pominięcie stanowiska Sądu Najwyższego w tej kwestii, zwłaszcza z uwzględnieniem odmiennych stanów faktycznych, na tle których zapadły wskazane rozstrzygnięcia sądowe. Problem zaliczania konkretnych prac do pracy górniczej jest szerszy niż dostrzega to skarżący. I tak do pracy górniczej nie zakwalifikowano pracy operatora ciągnika rolniczego na odkrywce, przy pomocy którego wykonuje się prace pomocnicze przy naprawach, konserwacji urządzeń, a co za tym idzie - pracę przy obsłudze agregatów prądotwórczych, smarowniczych i sprężarkowych, wykorzystywanych przez brygady elektryków i mechaników do prac polegających na konserwacji urządzeń wydobywczych i transportujących nadkład i złoża na odkrywce (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2018 r., I UK 412/17, LEX nr 2562152). Również prace przy naprawie koparek jednoznaczyniowych i spycharek, które nie są maszynami wydobywczymi w kopalni węgla brunatnego, ale maszynami pomocniczymi, nie prowadzą do ziszczenia się przesłanki pracy górniczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 339/09, LEX nr 607444; z dnia 5 maja 2011 r., I UK 395/10, LEX nr

863951; z dnia 23 października 2013 r., I UK 128/13, LEX nr 1455718; z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 307/13, czy z dnia 29 listopada 2017 r., I UK 181/17, LEX nr 2433083). Także przewóz pracowników i ewentualnie sprzętu nie stanowi pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej, nawet gdy praca odbywała się na odkrywce w kopalni węgla brunatnego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2010 r., I UK 30/10, LEX nr 590314; z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 337/09, LEX nr 601991). Jeżeli skarżący nie urabiał ręcznie lub mechanicznie nadkładu i złoża, nie ładował i nie przewoził nadkładu i złoża, nie dokonywał pomiarów w zakresie miernictwa górniczego oraz nie zajmował się bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń wydobywczych, to nie uzyska prawa do emerytury górniczej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2011 r., I UK 382/10, LEX nr 863949). Posumowanie tych poglądów zawiera także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2019 r., I UK 53/18 (LEX nr 2684862).

Z przedstawionych orzeczeń wynika klarowna linia, której nie można wyłącznie interpretować w odniesieniu do konkretnego stanowiska, jakie wynika z ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych, lecz należy mieć na względzie pewien zespół czynności, które otwierają – lub nie – drogę do uzyskania emerytury w myśl art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej.

W sprawie nie występuje także przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230). Przede wszystkim na obecnym etapie sporu nie ocenia się podstaw kasacyjnych, a zatem odesłanie do tego fragmentu skargi kasacyjnej nie jest poprawne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Prawidłowe uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga umieszczenia w nim wywodu jurydycznego wyjaśniającego na czym polega oczywiście naruszenie przepisów wskazanych w skardze, a także

na czym owa oczywistość polega. Nie mamy z nią do czynienia tylko wtenczas, gdy rozstrzygnięcie nie spełnia oczekiwań odwołującego się. Również hipotetyczne przywołanie argumentu o nabyciu prawa do emerytury przez innych pracowników nie realizuje oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c.